

Digitální kompas 2030

Informační podklad ke sdělení Digitální kompas 2030: evropské pojetí digitální dekády

Podklad k dokumentu Rady č. 6974/21
květen 2021
zpracoval: Miroslav Jakab

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 7
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 7
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 7

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Digitální kompas 2030	Typ řady: interní
Zpracoval: Jakab, M.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 6974/21	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: květen 2021	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Digitalizace; program; EU; informace	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Digitální kompas 2030: evropské pojetí digitální dekády

KOM(2021) 118 v konečném znění, kód Rady 6974/21

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
25. 3. 2021
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmito institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 25. března 2021, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 12. dubna 2021 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.
- **Odůvodnění a předmět:**

Sdělení [Digitální kompas 2030: evropské pojetí digitální dekády](#) (dále jen „sdělení o Digitálním kompasu“) představuje koncepci evropské strategie v oblasti digitalizace do roku 2030. Tato strategie představuje cíle spadající do čtyř oblastí: (1.) digitálně schopná populace a značně digitálně schopní profesionálové, (2.) bezpečné a udržitelné digitální infrastruktury, (3.) digitální transformace podniků a (4.) digitalizace služeb veřejného sektoru. Komise zároveň představuje svou vizi a související zásady v souvislosti s „digitálním občanstvím“. K dosažení těchto cílů a zásad by měl být přijat Evropským parlamentem a Radou program, který bude zahrnovat i mechanismus monitorování pokroku ve zmíněných oblastech a bude skýtat prostor pro projekty zahrnující více členských států.

Ve svých [závěrech](#) ze dne 1. a 2. října 2020 vyzvala Evropská rada Komisi, aby předložila „komplexní „digitální kompas“, ve kterém budou stanoveny konkrétní digitální ambice EU do roku 2030.“ Komise na tuto výzvu zareagovala vydáním sdělení o Digitálním kompasu. Nejde o první dlouhodobý strategický dokument v oblasti digitalizace, Komise např. v roce 2015 vydala [Strategii pro jednotný digitální trh](#), která formálně spadala do širšího rámce [Digitálního programu pro Evropu](#). Na počátku roku 2020 nastínila další kroky v oblasti digitalizace sdělením [Formování digitální budoucnosti Evropy](#). Sdělení o Digitálním kompasu na tyto iniciativy navazuje.

EU sdílí v oblasti vnitřního trhu (čl. 4 odst. 2 písm. a) Smlouvy fungování Evropské unie – dále jen „SFEU“) a technologického rozvoje (čl. 4 odst. 3 SFEU) pravomoci s členskými státy. Má dále podpůrnou pravomoc mj. v oblasti vzdělávání (čl. 6 písm. e) SFEU). Tato a předchozí iniciativy mají pomoci koordinovat činnosti mj. ve výše uvedených oblastech pro lepší adaptaci na fenomén digitalizace, resp. pro lepší využití jeho výhod.

Komise formuje novou dlouhodobou strategii v oblasti digitalizace na pozadí pandemie covidu-19 a s ní souvisejících společenských i ekonomických dopadů. Současný vývoj pro účely dlouhodobé strategie přitom podle Komise odhaluje některé strukturální charakteristiky současného světa. Komise zmiňuje např. důležitost inovací, schopnost digitálních technologií propojovat jednotlivce bez ohledu na geografickou vzdálenost, umožnění automatizace, telemedicínu, správu financí a plateb na dálku nebo elektronickou komunikaci s veřejnou správou. Současná krize ukázala i některé slabiny evropského digitálního prostoru, jako je závislost na technologiích pocházejících ze zemí mimo EU nebo negativní dopad dezinformací. Cílem by tak podle Komise měla být digitální suverenita EU. Komise zároveň zmiňuje, že digitalizace jde ruku v ruce s cíli zelené transformace.

Komise s ohledem na výše uvedené navrhuje zřídit Digitální kompas jakožto program schválený společně Evropským parlamentem a Radou. Program se má zaměřit na klíčové oblasti (1.) digitálně schopné populace a značně digitálně schopných profesionálů, (2.) bezpečných a udržitelných digitálních infrastruktur, (3.) digitální transformace podniků a (4.) digitalizace služeb veřejného sektoru.

Poznámka PI

Výbor pro evropské záležitosti dříve v souvislosti se [Strategií pro jednotný digitální trh](#) svým [166. usnesením](#) ze 7. volebního období uvítal snahu o odstraňování překážek rozvoje digitálního trhu EU a zdůraznil potřebu harmonizace pravidel elektronického obchodu. V 8. volebním období se vyjadřoval mj. k návrhům aktu o digitálních službách a aktu o digitálních trzích ([428. usnesení](#)), kde mimo jiné konstatoval nedostatečnost uvedených návrhů z hlediska některých cílů a chráněných zájmů, nebo k [Evropské strategii pro data](#) ([311. usnesení](#)), kde zdůraznil nutnost zvyšovat množství a kvalitu dat poskytovaných veřejnou správou napříč Evropou a nutnost interoperability dat napříč Evropou.

• **Obsah a dopad:**

Komise ve sdělení o Digitálním kompasu (1.) shrnuje základní priority do roku 2030, (2.) vyjadřuje se ke správě programu Digitální kompas a (3.) hovoří o rozměru digitálního občanství a mezinárodní spolupráce v této oblasti.

1. Základní priority do roku 2030

Komise člení své priority do čtyř klíčových oblastí. Jde o oblasti (a) digitálně schopné populace a značně digitálně schopných profesionálů, (b) bezpečných, výkonných a udržitelných digitálních infrastruktur, (c) digitální transformace podniků a (d) digitalizace služeb veřejného sektoru.

(a) K oblasti **digitálně schopné populace a digitálně schopných profesionálů** Komise zdůrazňuje význam digitálních dovedností pro zajištění kvalifikované pracovní síly i zprostředkování možnosti plně využívat výhod digitalizace občanům. Rozvoj dovedností by měl rovněž přispět k vyšší společenské odolnosti proti dezinformacím a kyberkriminalitě. Komise rovněž hodlá přispívat k celosvětovému posilování digitální gramotnosti.

- Do roku 2030 by mělo být v EU zaměstnáno 20 milionů specialistů v oblasti informačních technologií (v roce 2019 šlo o 7,8 milionu specialistů), přičemž by mělo docházet ke konvergenci v zaměstnanosti mužů a žen v této oblasti. Cíl doplňuje plán [Evropského pilíře sociálních práv](#), podle kterého má v roce 2030 alespoň 80 % dospělých disponovat přinejmenším základními digitálními dovednostmi.

(b) V souvislosti s **bezpečnými, výkonnými a udržitelnými digitálními infrastrukturami** Komise zdůrazňuje význam infrastruktury v souvislosti s konektivitou, mikroelektronikou a schopností

zpracovávat velké objemy dat. Tyto faktory jsou podle Komise základem pro další technologický rozvoj.

- Do roku 2030 by měly mít všechny evropské domácnosti přístup ke gigabitové síti a všechny obydlené oblasti by měly být pokryty 5G sítěmi.
- Evropská produkce vyspělých a udržitelných polovodičových výrobků včetně procesorů by měla do roku 2030 dosáhnout alespoň 20 % světové produkce (Komise hovoří o procesorových technologiích pod 5nm, směřujících k 2nm).
- Do roku 2030 má být zavedeno 10 000 klimaticky neutrálních uzlů na okraji sítě (*edge nodes*, které mají umožňovat *edge computing*, kdy je část dat zpracovávána u vstupního bodu sítě), které mají zajišťovat přístup k datovým službám s nízkou latencí.
- První počítač s kvantovou akcelerací má být v Evropě postaven do roku 2025, aby se EU dostala do popředí kvantové výpočetní techniky v roce 2030.

(c) K **digitální transformaci podniků** Komise uvádí, že nové moderní technologie (internet věcí, umělá inteligence, *edge computing* atd.) budou na konci této dekády klíčové pro řadu nových výrobních procesů a obchodních modelů. Evropské podniky by měly být připraveny na toto reagovat, měly by proto být podněcovány k využívání digitálních technologií a produktů s nízkou uhlíkovou stopou. Digitální transformace může hrát roli například ve výrobě, zdravotnictví, stavebnictví, zemědělství a mobilitě. Zatímco Evropa podle Komise nezaostává v počtu startupů, je třeba zlepšit podmínky pro rychlý růst. Komise rovněž zdůrazňuje roli malých a středních podniků.

- Alespoň 75 % evropských podniků by v roce 2030 mělo využívat služby *cloud computingu*, dat velkého objemu (*big data*) a umělé inteligence.
- Více než 90 % evropských malých a středních podniků by mělo do roku 2030 dosáhnout alespoň základní úrovně digitální intenzity měřené Indexem digitální intenzity (alespoň 4 a více bodů), který je podsložkou analýzy na základě indexu [DESI](#).
- Do roku 2030 by měl být zdvojnásoben počet „jednorozčců“ (*unicorns* – v zásadě jde o novější společnosti prodané nebo ohodnocené za více než 1 miliardu USD).

(d) V návaznosti na **digitalizaci služeb veřejného sektoru** Komise vyzdvihuje možnost plně zpřístupnit účast na demokratickém životě a veřejných službách pro všechny. Například zabezpečené elektronické hlasování by přispělo k větší veřejné účasti na demokratickém procesu. Komise ovšem konstatuje, že v oblasti služeb veřejného sektoru zůstává stále velký prostor pro zlepšení. V současnosti poskytované služby jsou často základní, například vyplňování formulářů. Komise přitom vidí prostor pro zlepšení například v telemedicině nebo v evropské digitální identitě.

- Do roku 2030 by mělo být 100 % klíčových veřejných služeb dostupných pro evropské občany a podniky online.
- 100 % evropských občanů by mělo mít do roku 2030 přístup ke zdravotním záznamům (*e-records*).
- 80 % občanů by mělo do roku 2030 využívat digitální identifikaci.

2. Správa programu Digitální kompas

Komise navrhuje provést Digitální kompas jako program politiky po vzoru víceletého [programu politiky rádiového spektra](#). Šlo by formálně o společné rozhodnutí přijaté Evropským parlamentem a Radou. Tento program by sestával:

- o ze sady konkrétních cílů uvedených výše a
- o z monitorovacího systému pro kontrolu pokroku ve výše uvedených cílech konkretizovaných v příloze sdělení o Digitálním kompasu a principů uvedených v souvislosti s digitálním občanstvím (v tomto podkladu sub 3.). Analýza bude prováděna Komisí a bude součástí zlepšené analýzy indexem DESI.

Komise bude na roční bázi publikovat evropskou zprávu o stavu digitální dekády, která bude Evropskému parlamentu a Radě sdělovat pokrok v dosahování stanovených cílů na základě „semaforového“ hodnocení. Výsledky hodnocení se budou promítat i do [evropského semestru](#). Komise bude následně ve spolupráci s členskými státy hledat vhodná řešení aktuálních problémů, například skrze **projekty pro více zemí**.

Pro dosažení cílů Digitálního kompasu je třeba koordinovat zdroje EU i členských států. [Nástroj pro oživení a odolnost](#) a [Nástroj pro technickou podporu](#) přitom umožňují předkládat projekty pro více zemí, které by kombinovaly investice z několika národních plánů pro oživení a odolnost. Doposud byly diskutovány společné plány v oblasti panevropské infrastruktury zpracování dat, nízkopříkonových procesorů nové generace, 5G koridorů, superpočítačů a kvantových počítačů, ultrabezpečné kvantové komunikační infrastruktury, propojené veřejné správy, infrastruktury blockchainových služeb, dokončení sítě [Evropských center digitální inovace](#), partnerství prostřednictvím Paktu pro dovednosti nebo zavedení sítě bezpečnostních operačních center k odhalování signálů o kybernetických útocích.

Komise v této souvislosti dodává, že dosavadní využívání různých mechanismů v oblasti digitalizace poukázalo na mezery v souboru dostupných opatření. Účinný mechanismus pro digitální projekty by měl poskytovat rychlost a flexibilitu, standardní ujednání o běžných záležitostech, usnadnění kombinace prostředků EU a členských států a právní kapacitu k zadávání veřejných zakázek a provozu infrastruktur ve více zemích. S ohledem na tyto okolnosti Komise zvažuje možnosti specifického nástroje pro projekty pro více zemí jakožto součásti budoucího návrhu programu digitální politiky.

3. Digitální občanství a mezinárodní spolupráce

K **digitálnímu občanství** Komise uvádí, že lidé by měli mít možnost plně vykonávat svá off-line dostupná práva i on-line. K tomuto je klíčová konektivita, digitální dovednosti občanů a dostupnost digitálních služeb veřejného sektoru. Měly by být podporovány iniciativy otevřené demokracie a inkluzivní tvorba politik (*policy-making*). Dostupné technologie by však měly respektovat práva občanů v souladu s „evropským přístupem“ (*European way*). Tento evropský přístup má zahrnovat ochranu: svobody projevu, svobody založit a provozovat podnikání on-line, osobních údajů včetně práva být zapomenut a duševní tvorby jednotlivců v on-line prostoru.

Měly by být stanoveny principy pro uživatele i tvůrce politik, jako například: všeobecný přístup k internetu, bezpečné a důvěryhodné on-line prostředí, všeobecné digitální vzdělávání, přístup k digitálním službám respektujícím ochranu životního prostředí, dostupné a na člověka zaměřené veřejné služby a veřejná správa, etické principy pro algoritmy, ochrana dětí on-line a přístup k digitálnímu zdravotnictví. Tyto principy by měly být součástí společného slavnostního prohlášení Komise, Evropského parlamentu a Rady.

V souvislosti s **mezinárodní spoluprací** Komise konstatuje, že politika digitalizace nikdy nebude hodnotově neutrální. Východiskem na mezinárodní rovině by měla být otevřená digitální ekonomika založená na toku investic a inovací. Za tři zastřešující zásady Komise považuje: (1.) rovné podmínky na digitálních trzích, (2.) bezpečný kybernetický prostor a (3.) dodržování základních práv v on-line prostředí. Na mezinárodních fórech bude Komise prosazovat inkluzivní multilateralismus.

Mezinárodní digitální partnerství podpoří soubor nástrojů kombinující spolupráci v oblasti právních předpisů (např. příspěvek EU k dosažení konsenzu ve zdanění digitální ekonomiky na půdorysu G20 a OECD), budování kapacit a dovedností, investice do mezinárodní spolupráce (např. zavedením fondu pro digitální konektivitu) a výzkumná partnerství (například v rámci společných podniků pro otázky průmyslu). K vytvoření širší koalice podobně smýšlejících partnerů by mohlo přispět zlepšení transatlantických vztahů.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda v obecné rovině vítá záměr formulovat jasné a měřitelné cíle, resp. zabývat se digitálními ambicemi EU v souvislosti s potřebami vzešlými z pandemie covidu-19. Oceňuje rovněž návaznost na předcházející iniciativy. Obezřetně je ale podle vlády třeba vnímat problematiku digitální suverenity. Vláda na jedné straně vnímá problém závislosti na dodavatelích mimo EU, vnímá však na druhé straně výhodu unijního vnitřního trhu spočívající v jeho otevřenosti. Naopak varuje před protekcionismem. S ohledem na cíle programu vláda konstatuje potřebu nastavit cíle ambiciózně, ale proveditelně. Rovněž varuje mj. před překryvy či nadměrnou administrativní zátěží. Podobně uvádí, že některé finanční nástroje uvedené ve sdělení o Digitálním kompasu již mají plnit řadu jiných cílů a mohou mít omezený potenciál krýt cíle nové. Vláda ovšem podporuje využití digitálních technologií k ochraně životního prostředí, považuje digitalizaci za významný nástroj Zelené dohody pro Evropu a zelené transformace. Vláda se dále zabývá jednotlivými částmi sdělení podrobněji.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Sdělení o Digitálním kompasu avizuje vydání programového dokumentu, na kterém se mají shodnout Evropský parlament a Rada. Členové Evropské rady ve svém [prohlášení](#) navazujícím na neformální videokonferenci dne 25. března 2021 vyzvali Radu, aby sdělení o Digitálním kompasu urychleně projednala za účelem přípravy programu digitální politiky. Komise si přeje podat návrh příslušného aktu ve třetím čtvrtletí tohoto roku. Přeje si rovněž významný pokrok v souvislosti se slavnostním prohlášením o digitálních principech do konce tohoto roku.

V Evropském parlamentu bylo sdělení o Digitálním kompasu postoupeno výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE).

Na půdorysu Rady se sdělením o Digitálním kompasu zabývala pracovní skupina pro telekomunikace a informační společnost na svém [zasedání](#) dne 16. března 2021.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 21. 5. 2021 a usnesením č. 466 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **s o u h l a s í** s předloženým sdělením Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Digitální kompas

2030: evropské pojetí digitální dekády /kód Rady 6974/21, KOM(2021) 118 v konečném znění/;

2. **souhlasí** s rámcovou pozicí vlády;
3. **poukazuje** na nezbytný lidský faktor a dohled úředních osob nad digitalizovanými rozhodovacími procesy;
4. **zdůrazňuje** , že občané mají mít možnost využívat služby online ale i fyzicky;
5. **upozorňuje**, že cíl, aby 75 % evropských podniků využívalo cloudové služby, data velkého objemu a umělou inteligenci do roku 2030, není dostatečně odůvodněn;
6. **pověřuje** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby o tomto usnesení informoval předsedkyni Evropské komise v rámci politického dialogu a aby jej pro informaci postoupil předsedovi Evropského parlamentu a Radě.